

3 Μαρτίου 2023

Εσπερινός Συγχωρήσεως

[Ορθοδοξία](#) / [Πνευματική Ζωή](#)

[Αρχιμανδρίτης Ζαχαρίας Ζάχαρου, Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ Αγγλίας](#)



Ο Θεός ποθεί να μας δεχθεί ως τέκνα στην αιώνια Βασιλεία Του. Γι' αυτό η Εκκλησία κατ' αυτήν την περίοδο διαπνέεται από μεγάλη χάρη που προσφέρεται σε όλους όσοι ποθούν να λάβουν πείρα Αναστάσεως ακολουθώντας το πρόγραμμά της. Η Μεγάλη Τεσσαρακοστή είναι μια πορεία.

Στο *Κατά Ματθαίον* Ευαγγέλιο ο Θεός λέει για τον Μονογενή Του Υιό: «Εξ Αιγύπτου εκάλεσα τον Υιόν μου»^[1]. Ο Χριστός κατέφυγε στην Αίγυπτο για να αποφύγει τον φθόνο των εχθρών Του, και όταν πέρασε ο κίνδυνος, ο Άγγελος του Θεού Τον κάλεσε πίσω στην Παλαιστίνη. Όλους εμάς ο Θεός μας καλεί «εξ Αιγύπτου». Στην ασκητική παράδοση η «Αίγυπτος» συμβολίζει τον τόπο του σκότους, της σκλαβιάς των παθών, της αμαρτίας, της αμέλειας και της ερημώσεως, στην οποία ζει ο άνθρωπος μετά την πτώση του. Ο Θεός μας προτρέπει όλους να κάνουμε μια έξοδο, όπως οι παλαιοί Ισραηλίτες έκαναν έξοδο από τη γη της Αιγύπτου στη γη Χαναάν, στη γη της Επαγγελίας.



Εμάς, όμως, που μας καλεί ο Θεός; Το πρώτο στάδιο είναι μια γεωγραφική έξοδος από τον τόπο της αμαρτίας και των παθών, ενώ το δεύτερο είναι πνευματικό· συνίσταται στην εξάλειψη από την καρδιά μας του νόμου της αμαρτίας. Η οδός προς την υιοθεσία είναι, επομένως, πορεία από την Αίγυπτο των παθών στον τόπο της αιώνιας και δοξασμένης Παρουσίας Του, εκεί όπου ο Κύριος βασιλεύει, στη «χώρα των ζώντων»[\[2\]](#), δηλαδή των τετελειωμένων πνευμάτων όλων των Αγίων και των Αγγέλων. Ο ίδιος ο Χριστός είναι η χώρα των ζώντων, και απευθύνει κλήση σε όλους εμάς να την κληρονομήσουμε και να ζήσουμε αιώνια μαζί Του. Τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή η Εκκλησία μας καλεί ακριβώς σε αυτό το αγώνισμα, να εξέλθουμε από την αλλότρια γη, από τη σύγχυση και το σκοτάδι του κόσμου τούτου, στον οποίο διαβιώνουμε, και να επιστρέψουμε κοντά στον εγηνεργμένο εκ νεκρών Χριστό, να εισέλθουμε στον Νυμφώνα Του, και να λάβουμε την πείρα της Αναστάσεως.

Η κάθε Κυριακή της περιόδου πριν τη Σαρακοστή μας δίνει και μια σταθερή αρχή, με την οποία να βαδίσουμε με ταπείνωση σε αυτήν την πορεία προς τον Κύριο. Μάθαμε από τον Ζακχαίο, παραδείγματος χάριν, ότι ο πόθος να δει ο άνθρωπος το Πρόσωπο του Χριστού, τον καταξιώνει να δεχθεί ένοικο τον Κύριο στην καρδιά του, όπως και εκείνος δέχθηκε την επίσκεψη του Κυρίου στον οίκο του. Την Κυριακή του Τελώνου και του Φαρισαίου, μάθαμε ποια είναι η αληθινή δικαιοσύνη

της ταπεινώσεως που αποδέχεται ο Θεός, και ποια η ψεύτικη, η υπερήφανη δικαιοσύνη και πεποίθηση, την οποία βδελύσσεται. Την Κυριακή του Ασώτου μάθαμε ότι, αληθινή μετάνοια είναι να θέλουμε να επιστρέψουμε στον Οίκο του Πατρός με ταπεινό φρόνημα και χωρίς δικαιώματα. Όλα τα νοήματα που μας δίνουν αυτές οι Κυριακές πριν τη Σαρακοστή είναι νοήματα ταπεινώσεως, για να μπορέσουμε να εργασθούμε με καρποφόρο τρόπο την περίοδο της Νηστείας και να φθάσουμε στο ποθητό λιμένα της, την Ανάσταση του Κυρίου Ιησού. Κοπιάζουμε ώστε να λάβουμε την πείρα της Αναστάσεώς Του, που είναι το εχέγγυο και η προτύπωση της δικής μας αναστάσεως στον μέλλοντα αιώνα.

Η σημερινή Κυριακή έχει διπλό νόημα. Πρώτον, οι ύμνοι της ακολουθίας που ακούσαμε στον Εσπερινό και στον Όρθρο μας υπενθυμίζουν ότι είμαστε πεπτωκότες, και αυτό μας δίνει ταπεινό φρόνημα, απαραίτητο για την εργασία των εντολών του Θεού. Η Μεγάλη Τεσσαρακοστή, όπως και όλη η ζωή μας, είναι μια πορεία από την Αίγυπτο όχι προς την επίγεια, αλλά την Άνω Ιερουσαλήμ, δηλαδή στην Παρουσία του Χριστού. Σήμερα η Εκκλησία μας προτρέπει να έχουμε τον καθορισμό των παλαιών Ισραηλιτών, που ουδέποτε λησμονούσαν ότι ήταν «πάροικοι και παρεπίδημοι»[\[3\]](#) και έψαλαν: «Πως άσωμεν την ωδήν Κυρίου επί γης αλλοτρίας;»[\[4\]](#). Όλη η γη ήταν αλλότρια γι' αυτούς, ξένη, διότι δεν μπορούσαν να ξεχάσουν τη μητέρα Σιών. Οι παλαιοί Ισραηλίτες, αν και ήσαν νομάδες, γνώριζαν τους νόμους της ζωής αυτής· είχαν καρδιά, που μπορούσε να συνομιλεί με τον Θεό, να αρπάζει λόγο Θεού και να φθέγγεται λόγο Θεού. Όταν αυτοί οι άνθρωποι βρέθηκαν στην εξορία της Βαβυλώνας, όταν εξέπεσαν δηλαδή από τον Παράδεισο του Θεού, την Ιερουσαλήμ, την πόλη του Θεού, τότε κατάλαβαν ότι έπρεπε να έχουν ένα καθορισμό· σε όλα που ενθυμούντο, να δίνουν την πρώτη τους σκέψη στην Ιερουσαλήμ.

Με τον καθορισμό αυτόν «ώμνυαν» στο Όνομα του Θεού ότι, αν ξεχάσουν την Ιερουσαλήμ, να ξεχασθεί η δεξιά τους και να κολλήσει η γλώσσα τους στον λάρυγγά τους: «Εάν επιλάθωμαί σου, Ιερουσαλήμ, επιλησθείη η δεξιά μου· κολληθείη η γλώσσά μου τω λάρυγγί μου, εάν μη σου μνησθώ, εάν μη προανατάξωμαι την Ιερουσαλήμ ως εν αρχή της ευφροσύνης μου»[\[5\]](#). Τέτοια αυταπάρνηση και τέτοιο καθορισμό είχαν να κάνουν το παν, προκειμένου να βρουν τον τόπο της καταπαύσεως του Προσώπου του Θεού[\[6\]](#). Έτσι, και εμείς, αδελφοί μου, σε όλα τα αγωνίσματα που μας προσφέρει η Εκκλησία κατά τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή, προπαντός στη νηστεία και την προσευχή, πρέπει να κρατήσουμε έναν καθορισμό· να παραμένουμε σε συνεχή επαφή με την ενέργεια του Θεού, η οποία θα εξαλείψει σταδιακά όλες τις επιστρώσεις της αμαρτίας που συσσωρεύθηκαν πάνω στην καρδιά μας στην Αίγυπτο του κόσμου τούτου.

Ο αγώνας κατ' αυτήν την περίοδο είναι τόσο μεγάλος, που δεν μπορεί να επιτελεσθεί χωρίς να δώσει ο άνθρωπος την καρδιά του. Γι' αυτό τη σημερινή Κυριακή το Ευαγγελικό ανάγνωσμα μας προτρέπει να συγχωρήσουμε όλους και να ζητήσουμε συγχώρηση από όλους. Για να κάνουμε αυτόν τον μεγαλειώδη αγώνα που έχουμε μπροστά μας τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή, να αποδεκατίσουμε τη ζωή μας ενώπιον του Θεού, ώστε να ευλογηθεί όλη η ζωή μας, πρέπει να έχουμε μεγάλη ταπείνωση. Χωρίς τη συγχώρηση η καρδιά μένει κλειστή· τείχος υψώνεται ανάμεσά της και ανάμεσα στους αδελφούς της, το οποίο γίνεται τελικά τείχος ανάμεσα στον άνθρωπο και τον Θεό. Είναι αδύνατον να πραγματοποιήσουμε την επιστροφή στον Θεό και να Τον ευαρεστήσουμε, αν δεν έχουμε ελεύθερη καρδιά και δοσμένη στον λόγο Του, δοσμένη στο θέλημά Του. Χρειαζόμαστε μεγάλη καρδιά, και η εύρεσή της αρχίζει, όταν δεχθούμε να συγχωρήσουμε όλους όσοι μας πλήγωσαν, όλους όσοι μας έθλιψαν και να ζητήσουμε από όλους συγχώρηση. Αν όχι σε μεγάλα πράγματα, τουλάχιστον σε μικρά, όλοι φταίμε, χωρίς πολλές φορές να το γνωρίζουμε.

Χωρίς να συγχωρήσουμε και να συγχωρηθούμε, είναι αδύνατον να βρούμε τη βαθειά καρδιά μας. Ο Θεός μας ζητά, όταν πιστεύουμε, να πιστεύουμε με την καρδιά μας, όταν συγχωρούμε, να συγχωρούμε από την καρδιά μας, όταν προσευχόμαστε, να προσευχόμαστε με την καρδιά μας, για να μπορούμε να κρατάμε επαφή με το Πνεύμα Του. Αν η καρδιά μας είναι ελεύθερη, σίγουρα θα μπορέσει να προσφέρει στον Θεό ευάρεστη μετάνοια, που εκφράζεται με τα δάκρυα της μετανοίας. Όταν ο άνθρωπος κλαίει μπροστά στον Θεό για τις αμαρτίες του, στην καρδιά του έχει μόνο μια σκέψη, τη σκέψη του Θεού, και ποθεί τη συμφιλίωση με τον Θεό.

Ο Θεός μας καλεί στο πανηγύρι της αγάπης Του. Ο Γέροντάς μας έλεγε ότι, ανέμενε κάθε Μεγάλη Τεσσαρακοστή σαν ένα πανηγύρι, το πανηγύρι του Θεού. Ποιο είναι το πανηγύρι μας; Το να ζούμε στην Παρουσία του Θεού και να ευφραινόμαστε με τη χάρη Του. Και όπως οι Ισραηλίτες είχαν τον καθορισμό και ώμνυαν μπροστά στον Θεό, να θυμούνται πριν από όλα την Ιερουσαλήμ, μέχρις ότου τους δώσει ο Θεός να επιστρέψουν εκεί, έτσι και εμείς πρέπει να έχουμε έναν καθορισμό στη ζωή μας, πάνω από όλα να εκπληρώσουμε τις δυο μεγάλες εντολές του Θεού. Πολλές φορές δεν μπορούμε να αγαπήσουμε τον πλησίον μας, αδελφοί μου, διότι δεν αγαπούμε τον Θεό. Και όταν ψυγεί η αγάπη και η καρδιά μας είναι νεκρή για την αγάπη του πλησίον, είναι αδύνατον να έχουμε επαφή με τη δημιουργική ενέργεια του Θεού.

Στο βιβλίο του *Περί Προσευχής* ο Γέροντας έχει ένα κεφάλαιο με τον τίτλο, «Προσευχή ως ατελεύτητη δημιουργία». Η προσευχή είναι ατελεύτητη δημιουργία,

διότι μας κρατά σε επαφή με την ενέργεια του Θεού, η οποία δημιούργησε τα σύμπαντα στην αρχή. Αυτή η ενέργεια ανοίγει για εμάς καινούργιους δρόμους, δημιουργικούς, που θα μας οδηγήσουν στην αναγέννησή μας. Έχοντας αυτά κατά τον νου, ας αρχίσουμε τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή ευχαριστώντας τον Θεό για όλα εκείνα που εργάστηκε για εμάς, και ας ζητήσουμε τη βοήθειά Του, να μπορέσουμε να βρούμε τον τόπο της Παρουσίας Του. Ο ανακαινισμός που προσφέρει ο Θεός κατ' αυτήν την περίοδο είναι όντως μεγαλειώδης και η χάρη άφθονη. Γι' αυτό από την πλευρά μας απαιτείται μεγάλος αγώνας και μεγάλη ταπείνωση, για να μην αποτύχουμε να κροτήσουμε και εμείς Πάσχα αιώνιον.

[1]. Ματθ. 2,15.

[2]. Ψαλμ. 114,9.

[3]. Ψαλμ. 38,13.

[4]. Ψαλμ. 136,4.

[5]. Ψαλμ. 136,5-6.

[6]. Πρβλ. Ψαλμ. 131,3-5.

PERMANENTLY_REMOVED